

УДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ М'ЯСНИХ КОРІВ ЗА МОЛОЧНІСТЮ

В. Ю. НЕДАВА, доктор сільськогосподарських наук

І. С. ПЕТРУША, кандидат сільськогосподарських наук

*Український науково-дослідний інститут розведення
і штучного осіменіння великої рогатої худоби*

Л. С. ЛЕБЕДЕВ, кандидат сільськогосподарських наук

Білоцерківський сільськогосподарський інститут

Оцінка корів м'ясного напрямку продуктивності за молочністю потребує удосконалення. Дослідженнями Л. П. Прахова, Г. В. Чернова і В. Р. Беліна (1970) на абердин-ангуських, Е. М. Доротюка і В. С. Семенова (1972) на калмицьких коровах встановлена невідповідність між кількістю виссаного молока і приростами живої маси телят, починаючи з 3—4-місячного віку. Спостерігаючи аналогічне явище у абердин-ангуських телят при вирощуванні на підсосі, О. Г. Тимченко і А. І. Сризов (1974) запропонували оцінювати молочність м'ясних корів за живою масою телят у 3-місячному віці.

Методика досліджень. Молочність помісних шароле \times симентальських корів, яких нині використовують для створення нової породної групи м'ясної худоби на Україні, майже не вивчена. Виходячи з цього, у виробничих умовах колгоспу «Зоря комунізму» Новоархангельського району Кіровоградської області на початку 1977 р. відібрали групу дорослих симентал \times шаролезьких корів першого покоління, живою масою 530—550 кг. З 15 бугайців і 10 теличок, які народилися від цих корів у травні—червні 1977 р., сформували дослідну групу. Телят вирощували на підсосі з утриманням у спеціальному загоні разом з матерями. На випадок непогоди загін обладнаний тристінним навісом, де телят, крім того, підгодовують концентратами, а пізніше сіном, зеленими і соковитими кормами.

Висане кожним телям молоко обліковували за допомогою зважування тварин до і після ссання один раз на місяць протягом двох діб підряд. У ці контрольні дні телят утримували окремо і підпускали до матерів три рази на добу.

Результати досліджень. Протягом всього періоду вирощування телята на підсосі мали високу енергію росту. Середньодобові прирости живої маси піддослідних тварин за 8 міс. становили 970—1017 г. За цей період утримання під матерями середній приріст живої маси бугайців становив 244,1 кг, теличок — 232,8 кг (табл. 1).

Добові та середньомісячні показники споживання молока підсисними телятами, визначені на основі їх контрольних зважувань до і після ссання, наведені в табл. 2.

Зіставивши дані таблиць 1 і 2, ми спостерігали пряму залежність між рівнем середньодобових приростів піддослідних телят і кількістю виссаного ними молока тільки до 4-місячного віку (табл. 3). Пізніше, в зв'язку із споживанням підсисними телятами значної кількості інших видів кормів (концентрованих, грубих і соковитих), ця закономірність поступово зникла. Так, високі коефіцієнти кореляції між вказаними ознаками установлені тільки для перших чотирьох місяців лактації. Починаючи з п'ятого місяця лактації, ця залежність різко знижувалась, а на восьмому — практично зникла.

Для більш повного з'ясування причин з динаміки вагового росту підсисних телят провели аналіз їх годівлі в різні вікові періоди (табл. 4). У раціоні підсисних телят рослинні корми за загальною поживністю в перші чотири місяці життя мали невисоку питому вагу, а тому й не спостерігалось помітного впливу на рівень середньодобових приростів. Починаючи з п'ятого місяця лактації, картина різко змінювалась. Роль молока як корму значно зменшувалась, а вплив рослинних кормів помітно зростав.

1. Динаміка вікових змін живої маси і середньодобових приростів у підслідних телят

Вік, міс	Бугайці		Телички		Вік, міс	Бугайці		Телички	
	середня жива маса, кг	середньодобові прирости, г	середня жива маса, кг	середньодобові прирости, г		середня жива маса, кг	середньодобові прирости, г	середня жива маса, кг	середньодобові прирости, г
При народженні	44,0	—	41,6	—	5	196,6	1097	185,7	900
1	72,5	950	68,1	883	6	227,0	1013	214,6	963
2	103,0	1017	99,8	1057	7	259,1	1070	242,5	930
3	133,6	1020	128,0	940	8	288,1	967	274,4	1053
4	163,7	1003	158,7	1023	За 8 міс	244,1	1017	232,8	970

2. Добові та середньомісячні показники молочності м'ясних корів

Вік, міс	Кількість виваного молока, кг		Вік, міс	Кількість виваного молока, кг	
	за місяць	за добу		за місяць	за добу
1	204,0±7,29	6,7	6	207,0±4,47	6,9
2	247,2±5,87	8,2	7	171,0±6,54	5,7
3	269,4±6,40	9,0	8	144,0±7,13	4,8
4	278,1±8,44	9,3	Всього за 8 міс	1763,0	7,3
5	245,7±6,44	8,2			

3. Коефіцієнти кореляції між кількістю виваного молока і середньодобовими приростами телят у різні вікові періоди

Показники	Вік, міс							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Кількість виваного телятами молока за добу, кг	6,7	8,2	9,0	9,3	8,2	6,9	5,7	4,8
Середньодобовий приріст, г	917	1037	980	1013	998	988	1000	1012
Коефіцієнт кореляції	0,77	0,69	0,66	0,71	0,35	0,34	0,24	0,05

4. Витрати кормів на 1 кг приросту живої маси підслідних телят

Вік, міс	Середня жива маса, кг	Середньодобовий приріст, г	Спожито корму		Витрати корму на 1 кг приросту, к. од.	
			всього, к. од.	в тому числі за рахунок концентрованих та інших кормів		
				к. од.		%
1	70,3	917	76,9	8,9	11,6	2,81
2	101,4	1037	96,5	12,5	12,0	3,10
3	130,8	981	109,6	18,0	16,5	3,73
4	161,2	1013	118,8	24,0	18,3	3,91
5	191,2	998	131,1	47,5	36,3	4,37
6	220,8	967	163,4	93,0	57,0	5,52
7	250,9	1003	190,2	132,5	70,0	6,37
8	281,3	1012	230,3	181,3	79,6	7,58
За 8 міс	—	994	1116,7	517,7	46,3	

Висновки. 1. Найбільш тісна кореляція ($r=0,66-0,77$) між показниками молочності корів і живою масою приплоду спостерігається у перші 4 міс. лактації.

2. Починаючи з п'ятого місяця лактації м'ясних корів, на показники середньодобових приростів живої маси телят, вирощуваних на підсосі, помітно впливає підгодівля рослинними кормами.

3. На основі одержаних результатів молочність м'ясних корів можна оцінювати за живою масою приплоду до 4-місячного віку.

Надійшла до редколегії 20.08.1979 р.

УДК 636.235.6

ПРОДУКТИВНІСТЬ ЧОРНО-РЯБОЇ ХУДОБИ ДАТСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ

В. Ю. НЕДАВА, доктор сільськогосподарських наук

М. С. ГАВРИЛЕНКО, кандидат сільськогосподарських наук

В. В. ДЕМ'ЯНЧУК, молодший науковий співробітник

*Український науково-дослідний інститут розведення
і штучного осіменіння великої рогатої худоби*

Чорно-ряба датська порода ще до недавня не мала чіткої спеціалізації за продуктивністю. З 1949 р. після офіційного злиття ютландського масиву худоби з голландською в чорно-рябу породу її спеціалізують в молочному напрямі (Н. Кокман, 1965). Наступний період роботи з нею характеризувався масовим поліпшенням бугаями голландського, шведського, німецького і американського (голштино-фризи) походження. В результаті цього молочна продуктивність датської чорно-рябої худоби значно підвищилась, її рівень (4478 кг молока жирністю 3,99%) досяг показників, характерних для тварин провідної в країні червоної датської породи і продовжує рости.

У кінці 1976 р. в три господарства Київської області завезли близько 400 голів телиць і нетелей чорно-рябої породи датського походження. Спостереження за імпортними тваринами і облік їх продуктивності, які ми провели, дають певне уявлення про акліматизаційні властивості датської чорно-рябої породи.

Методика досліджень. Вивчення акліматизаційних властивостей датської чорно-рябої худоби здійснювали на основі порівняння показників продуктивності завезених дочок з їх матерями, яких доїли в умовах Данії. Для з'ясування причин різного рівня продуктивності тварин порівнюваних груп врахували їх вік при першому отеленні, тривалість лактації, сервіс- і міжотельного періодів, а також походження. Крім того, в дослідному господарстві «Олександрівка» імпортних корів-первісток порівнювали з ровесницями місцевої чорно-рябої породи за показниками постійності лактації. Імпортні корови були оцінені за фізіологічними властивостями вим'я і молоковіддачі при дворазовому доїнні.

Результати досліджень. Дані про продуктивність імпортних корів датського походження порівняно з їх матерями за 305 днів I лактації наведено в табл. 1. Для правильного аналізу наведених даних слід зазначити, що молочна продуктивність корів-матерів у Данії одержана при умовах дворазового доїння, тимчасом як серед господарств, наведених в таблиці, дворазове доїння імпортних корів застосували лише на фермі дослідного господарства «Олександрівка». Тому значні переваги імпортних дочок над матерями за рівнем надоїв в племінному заводі «Плосківський» можна пояснити як більш високим рівнем годівлі, так і триразовим доїнням, яке порівняно з дворазовим сприяє підвищенню молочності корів.

Акліматизаційний стрес відбився також на показниках жирномолочності імпортних тварин. Аналогічне явище спостерігали і чехословацькі дослідники (Габріш і співробітники, 1977). Для з'ясування причин неоднакового рівня